

GAUSDAL KOMMUNE VEI VANN OG AVLØP
Slettmoen 1
2651 ØSTRE GAUSDAL

Vår dato: 08.04.2022

Vår ref.: 202111223-4 Oppgis ved henvendelse

Deres ref.: FUUJQS

20953 - Tilsagn om tilskudd til sikringstiltak i Dørja - Bunnlastsperre, erosjonssikring og forhøyning av flomvoller, sikring av bratte skråninger - Gausdal kommune, Innlandet fylke

NVE gir tilsagn om tilskudd på 80 prosent av kostnadene for tiltaket. NVE sin andel er oppad begrenset til 48 000 000 kroner ekskl. mva. NVE legger til grunn at vilkårene er akseptert, dersom NVE ikke har mottatt klage på vedtaket innen utgangen av klagefristen.

Bakgrunn for saken

Vi viser til Gausdal kommune sin søknad av 25.06.2021 om tilskudd til sikring mot flom i Dørja.

I nyere tid har det vært store skadeflommer i Dørja i 1995, 2011 og 2013. NVE har i etterkant av flommene stått for store og omfattende sikringstiltak, men de har delvis blitt ødelagt igjen. Stor massetransport i Dørja ved flom er en hovedutfordring, og er bakgrunnen for at kommunen nå ønsker å iverksette også andre typer tiltak (bunnlastsperre). I handlingsprogrammet til Regional plan for Gudbrandsdalslågen med sidevassdrag (2018) er tiltak mot nye skader i Dørja satt opp som et 1. prioritets tiltak som bør iverksettes raskt. I arbeidet med bakgrunnsrapporten Sedimentkilder og sedimenttransport (NVE 89/2016) er det beregnet at volumet på netto transport av sedimenter i hver av de to siste flommene er ca. 40 000 m³ i Dørja.

I 2020 fikk Gausdal kommune tilskudd fra NVE til utredning av sikringstiltak i Dørja, og dette har resultert i rapporten Flomsikringstiltak langs Dørja – Mulighetsstudie (Norconsult NO_515_FS_001 versjon J02 datert 2021.03.25). Rapporten peker på at den store massetransporten fører til stadige endringer av elveprofilet, blant annet gjennom masseavlagring, noe som igjen kan føre til at elva igjen bryter ut av elveleiet og finner seg nye løp. Masser som kommer fra Dørja avsettes også i Jøra, og medfører risiko for flomskader på utsatte arealer. Rapporten foreslår tre hovedtiltak listet opp i prioritert rekkefølge: 1. Bunnlastsperre med adkomstveg, 2. Erosjonssikring og forhøyning av flomvoller langsmed Dørja/Jøra og 3. Sikring av rasutsatte elveskråninger.

Ifølge søknaden vil tiltakene sikre 15 eneboliger, brannstasjon, industriområde, 7 landbruksbygg, et privat vannforsyningsanlegg, fv. 255 med bru over elva med mer. Som del av mulighetsstudien er det utført vannlinjeberegninger og utarbeidet en hydraulisk modell som viser ulike flomnivåer, inkludert sammenfallende flom i Dørja og Jøra. Modellen omfatter ikke massetransport og masseavlagring, men det er gjort faglige vurderinger av dette i tilknytning til modelleringen.

Sikringstiltakene vil innebære omfattende inngrep i Dørja og naturmiljøet knyttet til elva. Som del av nedbørfeltet til Gausa er Dørja et varig verna vassdrag i henhold til Verneplan II for vassdrag fra 1980. Norconsult har gjort en vurdering av tiltakene opp mot vassdragsvernet, i forlengelsen av mulighetsstudien. Her pekes det på at all form for masseuttak vil komme i konflikt med målene i forskrift om rikspolitiske retningslinjer for vernede vassdrag. Ved å etablere kun ett uttaksområde langs Dørja vurderes det at konflikten begrenses, samtidig som behovet for faste uttaksområder nedover i Jøra reduseres. Øvre deler av tiltaksområdet ligger også innenfor Dørdalen naturreservat øverst i Dørdalen. Formålet med naturreservatet er å bevare en bekkekløft med gammel og artsrik skog med rike vegetasjonstyper, som har særlig betydning for biologisk mangfold. Det framgår av verneforskriften at det kan gis dispensasjon for sikkerhetstiltak mot flom i Dørjas nedre deler ved Snertingdalen (§ 7k).

Det er i forbindelse med mulighetsstudien gjennomført en kartlegging av terrestrisk naturmiljø med fokus på viktige og rødlistede naturtyper, og fremmede og rødlistede arter. Kartleggingen har fokusert på området for bunnlastsperren med sedimentasjonsbasseng og adkomstveier, samt områder nedenfor som antas å bli påvirket av endringer i flomforløp. Generelt vurderes det her at den mulige plasseringen av bunnlastsperren vil medføre moderate negative virkninger på terrestrisk naturmangfold, forutsatt at bunnlastsperren tillater normale svingninger i vannføring. Det er også gjennomført en kartlegging av fisk ved hjelp av el-fiske.

Tiltaket har et kostnadsoverslag på 60 000 000 kroner eksklusive mva.

Vedtak

- NVE gir Gausdal kommune tilsagn om tilskudd til finansiering av sikringstiltak mot flom i Dørja.
- NVE vil dekke 80 prosent av kostnadene innenfor en ramme på 48 000 000 kroner ekskl. mva.
- Kostnader til mva. og administrasjon skal ikke inngå i tilskuddsgrunlaget.

Vedtaket treffes på grunnlag av bevilgninger over statsbudsjettet kapittel 1820, post 60 og tilhørende regelverk for tilskudd.¹

Begrunnelse for støtte

Med bakgrunn i årlige bevilgninger i statsbudsjettets kap. 1820, post 60 forvalter NVE en tilskuddsordning der kommuner kan søke tilskudd til utredning, planlegging eller

¹ Regelverk for tilskudd til flom- og skredforebygging og miljøtiltak langs vassdrag, (kap. 1820, post 60)

gjennomføring av fysiske sikringstiltak mot flom og skred og til miljøtiltak i vassdrag. Tilskuddsmidlene forvaltes i tråd med Regelverk for tilskudd til flom- og skredforebygging og miljøtiltak langs vassdrag. Dette regelverket er utarbeidet i henhold til reglement og bestemmelser for økonomistyring i staten og fastsatt av Olje- og energidepartementet. Det følger av tilskuddsregelverket at NVE vil vurdere om tiltakene tilfredsstillende nærmer angitte tildelingskriterier. NVE skal prioritere tiltakene som har størst risiko og høyest samfunnsmessig nytte i forhold til kostnadene.

Det omsøkte tiltaket tilfredsstillende tildelingskriteriene for denne tilskuddsordningen, ettersom kommunen søker om gjennomføring av fysiske tiltak for å redusere faren for skader fra flom på eksisterende bebyggelse, i henhold til punkt 4.1.1. NVE finner at tiltaket har god forankring i Regional plan for Gudbrandsdalslågen med sidevassdrag, og det er gjennomført et godt grunnlagsarbeid gjennom mulighetsstudien.

NVE har vurdert denne søknaden opp mot andre innkomne søknader mottatt i 2021, og vi har funnet grunn til å prioritere denne både ut fra vurdering av nytte/kost og risikoen (faregrad og konsekvens). NVE finner at tiltaket har høy nytteverdi i forhold til kostnadene, og legger særlig vekt på at tiltaket vil gi økt sikkerhet for mange bygninger og infrastruktur.

NVE forutsetter at hensynet til krav i naturmangfoldloven og vannforskriften er ivaretatt i prosjekteringen av tiltaket.

Vi understreker at vårt tilsagn ikke innebærer noen form for tillatelse til å starte bygging. Saken må avklares etter plan- og bygningslovens bestemmelser og bestemmelser i andre aktuelle lover, herunder vannressursloven. Det må gjøres en vurdering etter vannressurslovens § 8 om konsesjonspliktige tiltak. Ved utarbeidelse av reguleringsplan kan vannressursloven § 20, om samordning av tillatelser, benyttes for konsesjonspliktige tiltak. Vi gjør også oppmerksom på at kommunen selv må ordne forholdene til de private interessene som er berørt av tiltaket, herunder få rett til grunn der tiltaket skal plasseres. NVE vurderer ikke de privatrettslige forholdene ved gjennomføring av tiltaket.

Det følger av tilskuddsregelverket at tilskuddsmottaker normalt må dekke 20 prosent av kostnadene ved tiltaket, og kommunens egenandel settes derfor til 20 prosent.

Dersom kommunen ønsker å få dekket hele eller deler av egenandelen fra private som har nytte av sikringstiltaket, med grunnlag i avtale eller i naturskadeloven § 24, er dette kommunens ansvar.

Vilkår

Tilsagnet gis på følgende vilkår:

1. Ferdig plan med endelig kostnadsoverslag skal sendes NVE før arbeidet med gjennomføringen av tiltaket starter eller så snart dette brevet er mottatt.
2. Det må gjøres en vurdering etter vannressursloven § 8 om konsesjonspliktige tiltak. Ved utarbeidelse av reguleringsplan for tiltaket kan vannressursloven § 20, om samordning av tillatelser, benyttes for konsesjonspliktige tiltak. Tilskuddet kan ikke brukes til å dekke kostnader ved utarbeidelse av eventuell reguleringsplan.

3. Planlegging og gjennomføring av tiltaket tilfredsstiller kravene i plan- og bygningsloven og andre aktuelle lovverk når det gjelder tillatelser, krav til saksbehandling og ansvarsrett og at privatrettslige forhold knyttet til tiltaket er avklart.
4. Tiltaket prosjekteres, gjennomføres og kontrolleres av foretak med kompetanse på fagområdet.
5. Kommunen tar ansvaret for framtidig tilsyn med og vedlikehold av anlegget.
6. Prosjektet må være igangsatt og bygging startet innen utløpet av det året tilsagnet er gitt. NVE region øst skal varsles før bygging starter og skal ha mulighet til å følge opp tiltaket. NVE region øst skal inviteres til oppstartmøte og byggemøter og være kopimottaker av alle referat fra byggemøter.
7. Kommunen skal sende NVE en forventet utbetalingsplan for tilskuddet innen 1. august 2022 og orientere NVE hvis det blir endringer i utbetalingsplanen.
8. Det skal for hvert kvartal utarbeides en rapport med dokumentasjon av framdrift, eventuelle endringer/avvik og økonomi. Rapporten skal sendes NVE region øst.
9. Prosjektet må være slutført og sluttregnskapet oversendt NVE innen utløpet av november 2024.
10. Senest innen utgangen av februar året etter at prosjektet er avsluttet, skal Gausdal kommune oversende til NVE:
 - a. En rapport som redegjør for hvordan støtten er benyttet. Prosjektrapporten skal omfatte hvilke tiltak som er gjennomført og hvilke resultater som er oppnådd med hensyn til økt sikkerhet mot flom i det aktuelle området.
 - b. En oversikt som viser hvordan tiltaket er finansiert og som spesifiserer utgiftene ved gjennomføring av tiltaket. Prosjektregnskapet skal være attestert av revisor.
11. Hensynet til naturmangfoldloven, vannforskriften og rikspolitiske retningslinjer for vernede vassdrag skal være ivaretatt. Sikringstiltakene innebærer omfattende inngrep i Dørja og naturmiljøet knyttet til elva, og NVE påpeker viktigheten av å ha oppmerksomhet på naturmiljøet i alle faser av gjennomføringen. Alle nødvendige hensyn må ivaretas slik at skadene på naturmiljøet blir minst mulig både på kort og lang sikt.

NVE legger til grunn at vilkårene er akseptert dersom NVE ikke har mottatt klage på vedtaket innen utgangen av klagefristen.

NVE anbefaler at veiledning gitt i Sikringshåndboka på nve.no legges til grunn for prosjektering og utførelse. Her finnes blant annet veiledning med hensyn på tiltak for å kontrollere massetransport, erosjonssikring og miljøtilpassing ved sikringstiltak.

Utbetalingsordning

Tilskuddet utbetales etter at:

- Anlegget er ferdigstilt
- NVE har mottatt «som bygget» dokumentasjon og sluttrapport for kontroll av utførelsen
- NVE har befart anlegget
- Regnskapet er attestert av revisor, oversendt og godkjent av NVE
- NVE har mottatt faktura. Faktura må sendes elektronisk i EHF-format og merkes med 20953 og «Sikringstiltak i Dørja – Gausdal kommune ».

Deler av tilskuddet kan betales underveis på grunnlag av regnskapsoversikt for medgåtte utgifter.

Vi tar forbehold om at tidspunkt for utbetaling avhenger av tilgjengelige budsjettmidler på det aktuelle tidspunktet, og at det derfor kan bli aktuelt å forskyve utbetalinger noe utover i tid i forhold til kommunens ønsker.

Mulige kontrolltiltak og reaksjonsformer

I samsvar med bevilgningsreglementets § 10 annet ledd tar vi forbehold om at NVE og Riksrevisjonen kan iverksette kontroll med at midlene nyttes etter forutsetningene.

Så lenge tilskuddet ikke er utbetalt, kan tilsagnet bortfalle uten nærmere varsel dersom Gausdal kommune:

- Ikke overholder eller aksepterer vilkårene for tilskuddet
- Opptrer i strid med målsettingen for tilskuddsordningen

Utbetalt tilskudd kan kreves tilbakebetalt av NVE dersom:

- Det er utbetalt på grunnlag av uriktig eller misvisende informasjon fra Gausdal kommune
- Tildelingen er brukt til andre formål enn forutsatt eller bryter med vesentlige vilkår i tilsagnet

Klageadgang

Denne avgjørelsen kan påklages til Olje- og energidepartementet av parter i saken og andre med rettslig klageinteresse innen 3 uker fra det tidspunkt denne underretning er kommet frem, jf. forvaltningsloven kapittel VI. Vi viser til vedlagte «Orientering om rett til å klage».

Med hilsen

Brigt Samdal
direktør

Toril Hofshagen
regionsjef

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner

Mottakerliste:

GAUSDAL KOMMUNE VEI VANN OG AVLØP